



20 AASTA- 17 ARUANNE

AASTAÜLEVAADE



EUROOPA LIIDU
KOHUS

Euroopa Liidu Kohus tagab liidu õiguse kaitse 500 miljoni kodaniku jaoks

curia.europa.eu



**20 AASTA-
17 ARUANNE**
AASTAÜLEVAADE

Euroopa Liidu Kohus on üks seitsmest liidu institutsioonist.

Liidu kohtuvõimu kandjana on selle institutsiooni ülesanne tagada liidu õiguse järgimine, kindlustades aluslepingute ühetaolise tõlgendamise ja kohaldamise. Oma kohtupraktikaga aitab ta kaasa liidu väärtuste säilitamisele ja panustab Euroopa ülesehitusse.

Euroopa Liidu Kohus koosneb kahest kohtuastmest: Euroopa Kohus ja Euroopa Liidu Üldkohus.

Sisukord

Presidendi eessõna	5
1/ Pilguheit 2017. aastale	
A/ Aasta piltides	7
B/ Aasta arvudes	14
2/ Kohtutegevus	
A/ Tagasivaade aasta olulisimatele kohtuotsustele	17
B/ Kohtutegevuse võtmenäitajad	36
3/ Avatuse ja mõttevahetuste aasta	
A/ Olulised sündmused	41
B/ Võtmenäitajad	46
4/ Õigusemõistmise huve teeniv haldus	
A/ Tõhus, kaasaegne ja mitmekeelne haldus	49
B/ Arvud ja projektid	51
5/ Pilk tulevikku	56
6/ Hoiame ühendust!	58



**„Euroopa Liidu Kohtu
praktika hõlmab üha
erinevamaid valdkondi,
millega kodanikud
igapäevaelus kokku
puutuvad.“**



PRESIDENDI EESSÕNA

Nii liidu institutsioonide kui ka liikmesriikide jaoks oli 2017. aasta võimalus tähistada Rooma lepingute allkirjastamise 60. aastapäeva. Euroopa Liidu Kohus kutsus sel puhul Luxembourgigi liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidendid, et arutada Euroopa õigusemõistmise võrgustiku teemat.

Sellest kasvas 2017. aasta aprillis Euroopa Liidu Kohtu egiidi all välja „Euroopa Liidu kohtute võrgustik“, mille eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute koostööd kvaliteetse õigusemõistmise huvides Euroopas. Loodud mitmekeelne platvorm hõlbustab vastastikust tutvumist liidu kohtute praktika ja liikmesriikide kohtute praktikaga ning Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahelise dialoogi süvendamist. See dialoog, mis alates asutamislepingute jõustumisest toimub eelotsusemenetluse vormis ning on liidu kohtusüsteemi tõeline alustala, saab nüüdsest ELi kohtute võrgustiku kaudu jätkuda ka veidi mitteametlikumal kujul.

Kui kõnelda kohtupraktikast, siis on Euroopa Liidu Kohus teinud arvukalt otsuseid, mis puudutavad otseselt kodanike muresid. Nende hulgas võib mainida kohtuotsuseid, mis käsitlevad islami peaarsti kandmist töökohal, lennureisijate õigusi, teenust Uber Pop,

sisserändepoliitikat või vaktsiini puudusi. Nii need kui ka paljud teised kohtuotsused annavad tunnistust sellest, et Euroopa Liidu Kohtu praktika ei piirdu enam üksnes majanduse valdkonnaga, vaid hõlmab üha erinevamaid valdkondi, millel on puutumus kodanike igapäevaeluga.

Kui peatuda statistikal, siis eelmisel aastal Euroopa Kohtule ja Üldkohtule esitatud kohtuasjade arv (1656) on rekordiline. Ainuüksi Euroopa Kohtusse saabus 739 kohtuasja, millest 533 olid eelotsusetaotlused. Kui jätta kõrvale ligi 40 sarnast kohtuasja, mis puudutavad lennureisijatele reisist majajätmise ja lennu tühistamise või pikaajalise hilinemise korral makstavat hüvitist, siis näitab statistika, et saabunud kohtuasjade (739) ja lõpetatud kohtuasjade (699) vahel valitses 2017. aastal tasakaal. Üldkohus omalt poolt suurendas võrreldes 2016. aastaga oma tootlikkust ligi 20 % (895 lõpetatud kohtuasja), jätkates samal

ajal kohtuasjade keskmise menetlusaja tuntavat vähendamist (keskmine menetlusaeg oli 16 kuud ehk 40 % lühem kui 2013. aastal).

2017. aasta oktoobris andis Astuuria printsessi fond Euroopa Liidule „Concorde'i“ auhinna „unikaalse riikideülese integratsioonimudeli“ eest. Selle auhinnaga, mida Hispaania kultuuriruumis peetakse võrdväärseks Nobeli rahuauhinnaga, sooviti tunnustada Euroopa Liidu ja tema institutsioonide panust rahu säilitamisse ning selliste väärtuste nagu vabadus, inimõigused ja solidaarsus üldisesse levitamisse. Maailmas, kus endiselt valitseb terrorismioht, rändekriis ja kultuuriline isoleeritus, aitab see fond kõigil, kes töötavad ja pingutavad Euroopa heaks, meeles pidada vajadust neile põhiväärtustele mõõndusteta pühenduda, et vältida Teise maailmasõja tragöödia kordumist ja tagada Euroopa maailmajao rahvastele rahu ja õitseng.

Koen **LENAERTS**
Euroopa Liidu Kohtu
president



7 PILGUHEIT
2017.
aastale



AASTA PILTIDES

Jaanuar

11. jaanuar

Bulgaaria ja Rumeenia Euroopa Liiduga ühinemise 10. aastapäeva tähistamiseks korraldatud konverents

Bulgaaria ja Rumeenia ühinesid Euroopa Liiduga ametlikult 1. jaanuaril 2007 Euroopa Liidu viienda laienemise raames. Euroopa Kohus tähistab ühinemise kümnendat aastapäeva konverentsiga, millest võtavad osa nii välisosalejad kui ka liidu kohtute liikmed ja töötajad.



31. jaanuar

Kohtuotsus *Lounani*

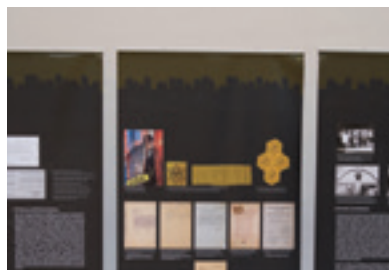
Terroristliku võrgustiku tegevuses osalenud isiku varjupaigataotluse võib rahuldamata jätta ka juhul, kui isik ei ole isiklikult terroriakte toime pannud, nende toimepanemisele õhutanud või nende toimepanemises osalenud (C-573/14) ([vt lk 17](#)).



1. veebruar

Näituse „Between Shade and Darkness: Luksemburgi juutide saatus aastatel 1940–1945“ avamine

ÜRO poolt Holokausti ohvrite mälestamisele pühendatud päeva tähistamiseks avatakse Euroopa Kohtu ruumides Esch-sur-Alzette'i (Luksemburg) rahvusliku vastupanu muuseumi koostatud näitus, mis keskendub Luksemburgi juudi kogukondade käekäigule natsiokupatsiooni ajal, juutide maalt väljasaatmisest nende küüditamiseni getodesse ja koonduslaagritesse ning hukkamiseni.



9. veebruar

Kohtuasja /R esitamine Euroopa Kohtusse

Kas katoliiklik organisatsioon võib **vallandada** juhtival ametikohal oleva töötaja põhjusel, et ta abiellus pärast eelmise abielu lahutamist uuesti (C-68/17)?

9. veebruar

Kuju „Erma di Socrate“ ametlik üleandmine

Euroopa Kohus võtab vastu Napoli riiklikult arheoloogiamuuseumilt laenuks saadud kuju, mis kuulub Farnese kogusse. Tegemist on 3. sajandist pKr pärineva koopiaga algsest pronkskujust, mis on pärit 4. sajandist eKr ja millel on Platoni „Kritonist“ tulenev Sokratese lause: „Alati olen ma olnud selline, et ei saa kuuletuda millelegi muule endas kui üksnes sellele kõnelusele, mis pärast läbikaalumist näib mulle parimana“. See lause sümboliseerib filosoofi täielikku mõttevabadust, mis ei allu muule kui seadustele ja mida ta näitab, nõustudes surema, et mitte rikkuda linna seadusi, kuigi need on ebaõiglased.



ERAND

14. märts**Kohtuotsused G4S
Secure Solutions ning
Boungaoui ja ADDH**

Ettevõtja võib oma töötajatel, kes suhtlevad otse klientidega, keelata kanda **poliitilisi, filosoofilisi või usulisi veendumusi väljendavaid nähtavaid tunnuseid**, tingimusel et see keeld põhineb ettevõtja järjepideval ja süstemaatilisel sisepoliitikal, mis on kirjas tema töökorralduse reeglites ([vt lk 22](#)).

15. märts ja 14. september**Kontrollikoja ja komisjoni uued liikmed**

15. märtsil annab kontrollikoja liige Juhan Parts (Eesti) aluslepingutes ette nähtud ametivande.

14. septembril annab ametivande veel üks kontrollikoja liige, Ildikó Gáll-Pelcz (Ungari), ja samuti Euroopa Komisjoni volinik Mariya Gabriel (Bulgaaria), kes vastutab digitaalmajanduse ja -ühiskonna valdkonna juhtimise eest.

Euroopa Kontrollikoja ja komisjoni liikmed võtavad Euroopa Liidu Kohtus toimuval pidulikul istungil kohustuse täita oma ametist tulenevaid ülesandeid.

**27. märts****Kohtunike konverents
ja Rooma lepingute
60. aastapäev**

Euroopa Kohus kutsus kokku liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgemate kohtute presidendid. Eesmärk on edendada võrgustikus toimuvat Euroopa õigusemõistmist ja rõhutada liikmesriikide kohtute – kes on liidu õiguse esmasd kohaldajad – olulist panust Euroopa koostöösse 60 aasta jooksul ([vt lk 41](#)).

**15.–22. aprill****Ametlik visiit Ameerika
Ühendriikidesse**

Euroopa Kohtu delegatsioon külastab „Luxembourg Forum 2017“ raames Ameerika Ühendriike, et jätkata oma Ameerika ametikaaslastega ligi 20 aastat tagasi alustatud dialoogi ([vt lk 43](#)).



Mai

4. mai

Kohtuotsus *Pešková ja Peška*

Lennuki kokkupõrge linnuga kujutab endast erakorralist asjaolu, mis võib lennuettevõtja vabastada hüvitise maksmise kohustusest **lennu pikaajalise hilinemise** korral (C-315/15) ([vt lk 19](#)).

21.–24. mai

Ametlik visiit Soome

Euroopa Kohtu delegatsioon külastab Soomet, et kohtuda Soome kõrgeima kohtu ja Helsingi esimese astme kohtu liikmetega, Euroopa Kemikaali ameti esindajatega, Soome kõrgeima halduskohtu liikmetega ja Soome Vabariigi presidendi Sauli Niinistöga.



24.–28. mai

Ametlik visiit Itaaliasse

Euroopa Kohtu delegatsioon külastab ametliku visiidi raames Itaaliat, kus ta kohtub konstitutsioonikohtu, kohtunike kõrgema kogu, riiginõukogu, halduskohtute sõltumatu kohtuhalduse kogu ja kõrgeima kassatsioonikohtu liikmete ning Itaalia Vabariigi presidendi Sergio Mattarellaga.



Juuni

8. juuni

Üldkohtu uue kohtuniku ametisse astumine

Kohtusüsteemi ülesehituse reformi teise etapi raames annab ametivande kohtunik **Colm Mac Eochaidh** (Iirimaa), suurendades Üldkohtu kohtunike arvu 45-ni.



11. ja 13. juuni

Üldkohtu delegatsiooni visiit Šotimaa kõrgematesse kohtutesse (Edinburgh)

Liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtutega koostöö tihendamise raames külastab Üldkohtu delegatsioon Šotimaal kõrgemat tsiviilkohut (Court of session) ja kõrgemat kriminaalkohut (High Court of Justiciary) (Edinburgh).



21. august

Kohtuasja *Google* esitamine Euroopa Kohtusse

Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu küsib Euroopa Kohtult, milline on isikuandmete „unustamise“ läbiviimise kohustuse territoriaalne ulatus (C-507/17).



4. oktoober

Üldkohtu uue kohtuniku ametisse astumine

Reformi teise etapi jätkumine: ametivande annab kohtunik **Geert De Baere** (Belgia). Üldkohtu kohtunike arv suureneb seega 46-ni.



16. oktoober

Ametlik visiit Euroopa Inimõiguste Kohtusse

Euroopa Liidu Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu pikaajalise koostöö raames kohtuvad nende kohtute liikmed igal aastal kas Luxembourgis või Strasbourgis, et vahetada mõtteid kohtupraktika arengu kohta põhiõiguste valdkonnas. Sellel aastal siirdub Euroopa Kohtu delegatsioon, kuhu kuulvad president, asepresident ja 19 liiget, Strasbourgi, et osaleda töösessioonidel Euroopa Inimõiguste Kohtu liikmetega.



26. oktoober

Kohtuasja *Blaise jt* esitamine Euroopa Kohtusse

Kohtuasi puudutab **glüfosaadi** turulelaskmise luba ning komisjoni hindamismenetluse usaldusväärsust ja erapooletust (C-616/17).

November // Detsember

27. november

Kohtuasja *M. A. jt* esitamine Euroopa Kohtusse

Iirimaa kõrge kohus (High Court) palub Euroopa Kohtul selgitada, millised tagajärjed on **Brexitil** varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramisele (C-661/17).

1. detsember

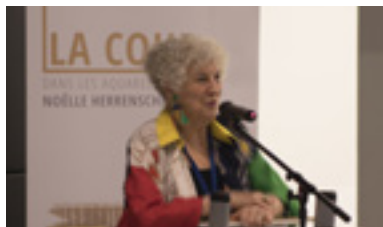
Soome iseseisvuse 100. aastapäeva tähistamiseks korraldatud konverents

Soome Vabariigi parlament võttis iseseisvusdeklaratsiooni vastu 6. detsembril 1917. Euroopa Kohtu ja Üldkohtu liikmed kutsuvad 100. aastapäeva tähistamiseks kõrged ametiisikud ja Soome päritolu personaliliikmed suures kohtusaalis toimuvale konverentsile.

7. detsember

Näituse „Euroopa Liidu Kohus Noëlle Herrenschmidt akvarellidel“ avamine

Konverentsi „Euroopa õigusemõistmise võrgustik: kvaliteetse õigusemõistmise tagatis“ materjalide ilmumise puhul avati Euroopa Liidu Kohtu fuajees Prantsuse akvarellisti ja reporteri Noëlle Herrenschmidt näitus; kunstnik maalis seeria akvarelle 27. märtsil Rooma lepingute 60. aastapäeva tähistamiseks korraldatud kohtunike konverentsil ([vt lk 41](#)).



14. detsember

Kohtuasja *Luksemburg vs. komisjon* esitamine Üldkohtusse

Luksemburg palub Üldkohtul hinnata **Amazoni** kasuks tehtud maksuotsust (T-816/17).



20. detsember

Kohtuotsus *Asociación Profesional Elite Taxi*

Uberi pakutav teenus, mille eesmärk on viia tarbija kokku mittekutselise sõidukijuhiga, kuulub transporditeenuste valdkonda ja liikmesriik võib sellele kehtestada litsentsinõude (C-434/15) ([vt lk 24](#)).





B AASTA ARVUDES

Institutsiooni 2017. aasta eelarve

399

miljonit eurot

Statistilises plaanis iseloomustab 2017. aastat väga intensiivne õigusemõistmisalane tegevus. Kuigi 2017. aastal saabunud kohtuasjade koguarv (1656 kohtuasja) on veidi suurem kui 2016. aastal, jäi 2017. aastal lõpetatud kohtuasjade arv jätkuvalt kõrgele tasemele (1594 kohtuasja).

Töökoormuse kasvu näitab ka kohtuid iga päev abistavate haldusüksuste tegevus.

75

kohtunikku

11

kohtujuristi

28 liikmesriigist

2174

ametnikku ja teenistujat

40 %

850
meest

60 %

1324
naist

Kohtutegevuse aasta (mõlemad kohtud koos)

1656

saabunud kohtuasja

1594

lahendatud kohtuasja

154 336

kohtukantsleide registrisse kantud
menetlusedokumentide

Keskmine menetlusaeg



16,3 kuud

Euroopa Kohus 16,4 kuud
Üldkohus 16,3 kuud

e-Curia kaudu esitatud menetlusedokumentide osakaal:

Euroopa Kohus 73 %
Üldkohus 83 %

e-Curia rakenduse
kasutajakontode arv 4354

e-Curia rakendust kasutavate
liikmesriikide arv 28



2801

Euroopa Liidu
Teatajas
avaldatud
kohtuteadet

Keeleosakonnad

Mitmekeelse kohtuasutusena peab Euroopa Kohus olema võimeline kohtuasja menetlema olenemata sellest, millises liidu ametlikus keeles see on kohtusse saabunud.

Hiljem tagab ta oma kohtupraktika kättesaadavuse kõikides ametlikes keeltes.

24

võimalikku menetluskeelt ehk 552 võimalikku keelekombinatsiooni

609

jurist-lingvisti kirjalike dokumentide tõlkimiseks

23

keeleosakonda



1 135 000

tõlkelehekülge tõlketeenistuse kohta

Tõlkevajaduse vähendamine 2017. aastal

(sisemised säästumeetmed):
lehekülgi:

410 000

Tõlgitavate lehekülgede arv

1 115 000



696

kohtuistungit ja koosolekut sünkroontõlkega



74

suulist tõlki kohtuistungite ja koosolekute jaoks

Dialoog ja suhtlus



2228

liikmesriikide kohtunikku, kes osalesid Euroopa Kohus seminaridel, koolitustel või praktikal



Ligi

20 000

kohtusse saabunud külastajat

- juristi
- ajakirjanikku
- õpilast
- kodanikku



72

protokollilist sündmust



2 / Kohtutegevus

A

LAGASIVAARDE AASTA OLULISIMATELE KOHTUOTSUSTELE

Sisserändajate õigused ja kohustused

Euroopa kannatab alates 2015. aastast suure rändekriisi all, mille tõttu kerkib palju küsimusi. Euroopa Kohtul tuli mitmel korral lahendada kohtuasju, mis puudutavad varjupaigataotlusi ja -menetlust.

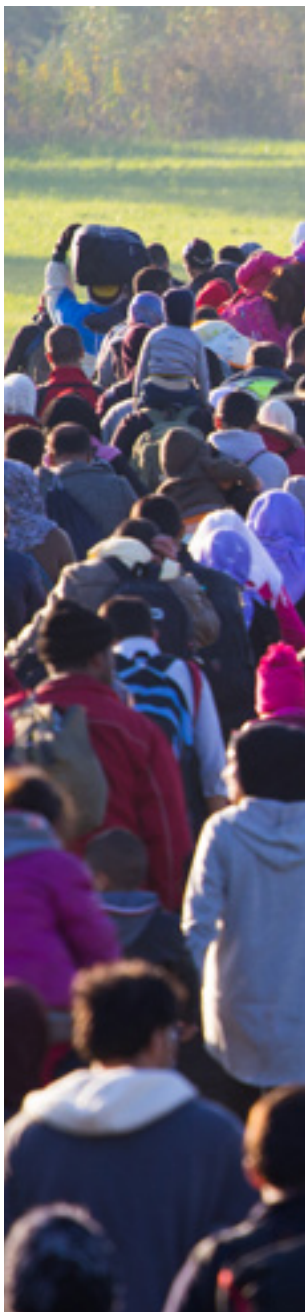


Euroopa Kohus otsustas Belgia kohtult saabunud küsimusele vastates, et liikmesriigid ei pea andma **humanitaarviisat** isikutele, kes soovivad saabuda nende territooriumile kavatsusega **taotleda** seal seejärel **varjupaika**. Liidu õigus näeb ette võimaluse anda lühiajaline (kuni 90 päeva) viisa humanitaarkaaluks. Seetõttu ei kuulu viisataotlused, mille Süüria perekond esitas Belgia saatkonnas Beirutis (Liibanon) eesmärgiga sõita Belgiasse seal varjupaiga taotlemiseks ning viibida seal seega kauem kui 90 päeva, liidu õiguse kohaldamisalasse. Küll aga on liikmesriikidel vabadus anda sellised viisad oma siseriikliku õiguse alusel.

→ 7. märtsi 2017. aasta kohtuotsus X ja X, C-638/16 PPU

Teises Belgiast esitatud kohtuasjas täpsustas Euroopa Kohus, et varjupaigataotluse võib rahuldamata jätta, kui taotleja on osalenud **terroristliku võrgustiku tegevuses**. Varjupaigataotleja ei pea olema terroriakte ise toime pannud ega neid tegusid õhutanud või nende toimepanemises osalenud. Käesoleval juhul oli varjupaigataotlejat karistatud vangistusega „Maroko võitlejate islamirühmituse“ Belgia allüksuse tegevuses osalemise eest. Ta oli aktiivselt osalenud vabatahtlike Iraaki saatmise võrgustiku korraldamises ning edastanud passe pettuse eesmärgil.

→ 31. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Lounani, C-573/14



Liidu õiguses on sätestatud ka eeskirjad varjupaigataotluste läbivaatamise vastutuse jagunemise kohta liikmesriikide vahel („Dublini III määrus“)

2015.-2016. aasta rändekriisi käigus sisenesid paljud migrandid liidu territooriumile Horvaatia kaudu, kes seejärel korraldas nende veo teistesse liikmesriikidesse. Euroopa Kohus kinnitas, et ka isikute massilise sissevoolu korral jääb liikmesriik, kus esimest korda Euroopa Liidu territooriumile siseneti, vastutavaks seejärel teistes liikmesriikides esitatud **varjupaigataotluste läbivaatamise** eest. Ka juhul, kui see liikmesriik korraldas sisserändajate veo oma territooriumilt teise liikmesriiki, on tema välispiiri ületamise puhul tegemist liikmesriigi välispiiri esimese ebaseadusliku ületamisega.

→ 26. juuli 2017. aasta kohtuotsused A. S. ja Jafari, C-490/16 ja C-646/16

Dublini III määrmuses on ette nähtud tähtjad, mille eesmärk on varjupaigamenetlust kiirendada; see on ka taotleja huvides. Kui liikmesriik, kellele on esitatud varjupaigataotlus, leiab, et taotluse läbivaatamise eest vastutab mõni muu liikmesriik, on tal aega kolm kuud, et paluda sellel teisel liikmesriigil taotleja vastu võtta. Seetõttu asus Euroopa Kohus seisukohale, et varjupaigataotlejal on õigus tugineda kohtus sellele, et liikmesriik, kus ta on varjupaigataotluse esitanud, on kõnealuse **tähtaja möödumise** tõttu muutunud vastutavaks tema varjupaigataotluse läbivaatamise eest. Sama kehtib ka kuuekuulise tähtaja kohta, mis liikmesriigil on **varjupaigataotleja üleandmiseks** teisele liikmesriigile pärast seda, kui see riik on nõustunud ta vastu võtma. Liikmesriik, kes ei ole varjupaigataotlejat selle tähtaja jooksul üle andnud, muutub varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutavaks.

→ 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus Mengesteab, C-670/16

→ 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Shiri, C-201/16

Lõpuks, Euroopa Kohus analüüsis liikmesriikide poolt 2015. aasta septembris nõukogus hääletamusega vastu võetud **sisserändekvootide** otsuse kehtivust. Selle eesmärk on aidata Itaalia ja Kreekal toime tulla massilise migrantide sissevooluga, paigutades 120 000 migranti ümber teistesse liikmesriikidesse. Slovakkia ja Ungari, kes olid selle otsuse vastu hääletanud, palusid see tühistada. Euroopa Kohus leidis, et nõukogu oli pädev sellist ajutist meetet vastu võtma, et sellisele hädaolukorrale tõhusalt ja kiiresti reageerida. Kokkulepitud kohustusliku ümberpaigutamise ajutine mehhanism aitab tõhusalt ja proportsionaalselt kaasa sellele, et Itaalia ja Kreekal oleks võimalik 2015. aasta rändekriisi tagajärgedega toime tulla. Slovakkia ja Ungari hagi jäeti seetõttu rahuldamata.

→ 6. septembri 2017. aasta kohtuotsus Slovakkia ja Ungari, liidetud kohtuasjad C-643/15 ja C-647/15



Tarbijakaitse

Euroopa Liit tagab tarbijate huvide kaitse. Tema eesmärk on aidata kaasa tarbijate ohutusele, tagada tarbijaid kaitsvate õigusnormide kohaldamine ja parandada teadlikkust tarbijate õigustest. 2017. aastal oli Euroopa Kohtul erinevates kohtuasjades ja eri valdkondades võimalus selgitada tarbijate õiguste ulatust Euroopa Liidus.



Kohtuasjas, mis käsitleb **müügiärgse teenuse tuginumbrile tehtud telefonikõnede maksumust**, otsustas Euroopa Kohus, et ettevõtja hallatavale abitelefoniiniile tehtud kõne maksumus ei tohi ületada tavalisele laua- või mobiiltelefoni numbrile tehtud kõne maksumust.



2. märtsi 2017. aasta kohtuotsus *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main, C-568/15*

2017. aastal tegi Euroopa Kohus mitu otsust lennureisijate õigusi puudutavates kohtuvaidlustes. Liidu õigusnormid selles valdkonnas, nii nagu Euroopa Kohus neid on tõlgendanud, näevad ette, et lennuettevõtja peab maksma reisijatele hüvitist, kui lend tühistatakse või hilineb vähemalt kolm tundi. Seevastu juhul, kui lennu tühistamine või hilinemine on tingitud erakorralistest asjaoludest, mida ei olnud võimalik vältida, võib lennuettevõtja olla vabastatud reisijatele hüvitise maksmise kohustusest.

Euroopa Kohus kinnitas, et **lennuki kokkupõrge linnuga** ja ohutuse kontroll, mida sellest tingituna on vaja teha, võib olla erakorraline asjaolu, mis võib lennuettevõtja vabastada hüvitise maksmise kohustusest. Teistsugune tõlgendus võiks panna lennuettevõtjaid eelistama lennugraafiku



täpset järgimist ohutusele, kuid see oleks vastuolus liidu õigusega taotletavate eesmärkidega.

→ 4. mai 2017. aasta kohtuotsus Pešková ja Peška, C-315/15

Reisijad on kaitstud ka juhul, kui **lend tühistatakse vähem kui kaks nädalat enne kavandatud väljalennupäeva**. Lennuettevõtja peab nimelt maksma hüvitist, kui ta ei suuda tõendada, et reisijat teavitati lennu tühistamisest rohkem kui kaks nädalat enne kavandatud väljumisaega. Sama kehtib ka juhul, kui lennu tühistamisest teatati rohkem kui kaks nädalat enne kavandatud väljumisaega küll reisibüroole, kuid reisibüroo ei edastanud seda teavet omakorda reisijatele rohkem kui kaks nädalat enne kavandatud väljumisaega. Euroopa Kohus tuletas siiski meelde, et lennuettevõtjal on õigus nõuda rikkumise eest vastutavalt reisibüroolt hüvitist vastavalt kohaldatavale liikmesriigi õigusele.

→ 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Krijgsman, C-302/16

Kui lend hilineb kolm või rohkem tundi, on reisijatel õigus hüvitisele olenevalt läbitud vahemaast. Euroopa Kohus täpsustas, et hüvitise suuruse kindlakstegemiseks **arvesse võetav vahemaa** on lähte- ja sihtlennujaama vaheline kaugus linnulennult, võtmata arvesse võimalikke ümberistumisi.

→ 7. septembri 2017. aasta kohtuotsus Bossen jt, C-559/16

Euroopa Kohtul paluti lahendada ka erinevaid küsimusi seoses tarbijate tervise kaitsega.

Kohtuasjas, milles tootja oli tootnud rinnaimplantaate tööstuslikust silikoonist, mis ei vastanud kvaliteedinõuetele, asus Euroopa Kohus seisukohale, et asutust, kes vastutab **tootja kvaliteedisüsteemi** toimimise üle tehtava järelevalve eest CE-märgise kasutamisel, ei saa pidada vastutavaks põhjusel, et ta oleks pidanud tegema etteteatamata kontrollkäike, kontrollima meditsiiniseadmeid ja/või hindama tootja äridokumente. Kui aga esinevad kaudsed tõendid, mis viitavad sellele, et toode ei pruugi olla kvaliteedinõuetega kooskõlas, peab see asutus võtma kõik vajalikud meetmed inimeste tervise kaitseks.

→ 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Schmitt, C-219/15

Lisaks jättis Euroopa Kohus muutmata Üldkohtu otsuse, milles leiti, et komisjon tegi õigesti, kui ta keelas Dextro Energyl niisuguste reklaamsõnumite kasutamise, mis **rõhutavad ainult glükoosi kasulikku mõju tervisele** ega maini kahju, mis kaasneb suure suhkrutarbimisega. Neid väiteid saab seega pidada tarbija jaoks mitmeti mõistetavaks või eksitavaks.

→ 8. juuni 2017. aasta kohtuotsus Dextro Energy vs. komisjon, C-296/16 P



Lõpuks, Euroopa Kohus tegi otsuse kohtuasjas, mis puudutas Prantsusmaa kodanikku, kes oli lasknud end **vaktsineerida B-hepatiidi** vastu ja kes haigestus pärast vaktsineerimist hulgiskleroosi, mille tagajärjel tal tekkis süvenev halvatus, mis lõppes surmaga. Euroopa Kohus leidis, et teadusliku konsensuse puudumisel saab põhjuslikku seost tõendada kaalukate, täpsete ja üksteist toetavate tõenditega. Vaktsiini manustamise ja haiguse tekke ajaline lähedus, vaktsineeritud isiku isiklike ja perekondlike varasemate vastavate haigusjuhtude puudumine ning arvestatava hulga dokumenteeritud juhtumite esinemine, kus see haigus on ilmnunud pärast vaktsiini manustamist, võivad endast kujutada selliseid täpseid, kaalukaid ja üksteist toetavaid tõendeid.

→ [21. juuni 2017. aasta kohtuotsus W jt, C-621/15](#)





Töötajate õiguste kaitse

Liidu õigus on kantud eesmärgist parandada töötajate elu- ja töötingimusi ning kaitsta töötajate õigusi. Konkreetsemalt on kahe direktiivi abil tagatud, et kõikides liikmesriikides järgitakse võrdse kohtlemise põhimõtet, ning keelatud on töösuhete valdkonnas diskrimineerimine soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel. Need 2000. aastal vastu võetud direktiivid keelavad nii otsese (sarnaste olukordade käsitlemine erinevalt) kui ka kaudse (erinevate olukordade käsitlemine sarnaselt, mis seab teatava isikute kategooria ebasoodsamasse olukorda) diskrimineerimise.

Euroopa Kohus, kellele esitati küsimus **islami pearätti kandmise kohta töökohal**, asus seisukohale, et töötajate suhtes kehtiv keeld kanda poliitilisi, filosoofilisi või usulisi veendumusi väljendavaid nähtavaid tunnuseid ei kujuta endast otsest diskrimineerimist. Selline keeld ei kujuta endast ka kaudset diskrimineerimist, kui on tõendatud, et tööandja soovib üldise ja ühetaolise, töökorralduse reeglites kirjas oleva sisepoliitika kaudu näidata klientide suhtes välja neutraalsust. Euroopa Kohus täpsustas aga, et sellise sise-eeskirja puudumisel ei saa tööandja tahet võtta arvesse kliendi soovi, et teda ei teenindaks islami pearätti kandev töötaja, pidada kutsenõudeks, mis välistab diskrimineerimise esinemise.

→ 14. märtsi 2017. aasta kohtuotsused G4S Secure Solutions ning Bougnaoui ja ADDH, C-157/15 ja C-188/15

Kreekas peavad kandidaadid, kes soovivad osaleda politseikooli vastuvõtukonkursil, vastama osalemistingimustele, sealhulgas olema vähemalt 1,70 meetrit pikad. Euroopa Kohus leidis, et see miinimumpikkuse nõue seab reaalselt ebasoodsamasse olukorda palju suuremal hulgal naisi kui mehi ja kujutab endast seega **kaudset soolist diskrimineerimist**. Kuigi eesmärk tagada politseiteenistuse toimevõime ja nõuetekohane toimimine on õiguspärane, on selle saavutamiseks kasutatud vahendid ebaproportsionaalsed. Seetõttu on see diskrimineerimine põhjendamatu ja liidu õigusega vastuolus.

→ 18. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Kalliri, C-409/16

Saksamaal lõpetas lennuettevõtja Lufthansa piloodiga töösuhte, kui piloot sai 65-aastaseks, põhjusel et ELi määruse kohaselt ei võinud ta enam tegutseda äriotstarbeliste lennukite piloodina. Euroopa Kohus leidis, et määrus toob küll kaasa **diskrimineerimise vanuse tõttu**, kuid samas taotleb õiguspärast eesmärki tagada lennutranspordi ohutus. Lisaks on kasutatavad vahendid (65-aastaseks saanud pilootide suhtes kehtiv keeld tegutseda kommertslendudel piloodina) proportsionaalsed, kuna keeld puudutab üksnes kommertslennutransporti. Seega võivad 65-aastased või vanemad piloodid teha ülende, tegutseda kontrollpiloodina või lennuõpetajana.

→ 5. juuli 2017. aasta kohtuotsus Fries, C-190/16

Lõpuks, kuigi lennuettevõtja Ryanair ja tema pardameeskonna liikmetega sõlmitud töölepingutes on märgitud, et vaidluste lahendamiseks on pädevad ainult Iirimaa kohtud, otsustas Euroopa Kohus, et **kohtualluvust** reguleeriva liidu õiguse kohaselt võivad töötajad pöörduda selle paiga kohtusse, kus nad täidavad põhiosa oma töökohustustest Ryanairi ees. Selle paiga väljaselgitamiseks tuleb arvesse võtta kõiki asjakohaseid asjaolusid, nagu näiteks seda, kust töötaja alustab oma tööülesannete täitmist; kuhu ta naaseb pärast oma ülesannete täitmist; kus ta saab oma ülesanneteks juhtnööre ja korraldab oma tööd, sealhulgas seda, kus on tema „põhibaas“.

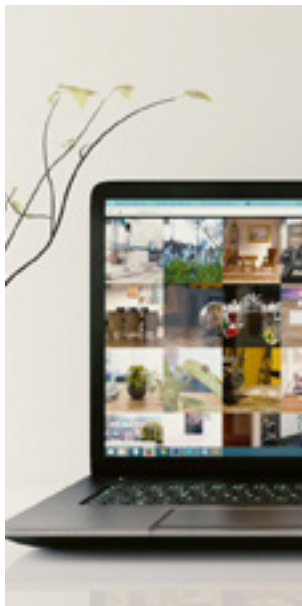
→ 14. septembri 2017. aasta kohtuotsus Nogueira, liidetud kohtuasjad C-168/16 ja C-169/16





Vaba konkurentsi säilitamine ja siseturg

Kuigi liidu pädevust on aastate jooksul laiendatud tervele reale uutele valdkondadele, on tema põhiülesanne – tagada siseturu toimimine ja vaba konkurentsi eeskirjade järgimine – endiselt erilise tähtsusega. 2017. aastal oli Euroopa Kohtul ja Üldkohtul võimalik kontrollida mitmesuguse kaubandus- ja maksustamispraktika kooskõla liidu õigusega.



Hispaania kohtuasjas asus Euroopa Kohus seisukohale, et **Uberi** pakutav teenus, mis seisneb transporditeenust osutavate mittekutseliste sõidukijuhtide ja sõitjate kokkuviiemises veebipõhise platvormi kaudu, kujutab endast **transporditeenust**, mis käesoleval ajal jääb väljapoole liidu õiguse kohaldamisala ja mida võivad seega reguleerida liikmesriigid. Uber võib seega oma tegevust jätkata alles pärast seda, kui ta on omandanud load, mida liikmesriigi ametiasutused inimeste veo teenuse osutamiseks nõuavad.

→ 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Asociación Profesional Elite Taxi, C-434/15

Intel vaidlustas Euroopa Kohtus Üldkohtu otsuse, millega Üldkohus jättis muutmata komisjoni otsuse määrata Intelile 1,06 miljardi euro suurune trahv **valitseva seisundi kuritarvitamise eest x86-protssessorite turul**. Euroopa Kohus tühistas vaidlustatud kohtuotsuse põhjusel, et Üldkohus piirdus tuvastamisega, et allahindlused, mida Intel teeb peamistele arvutitootjatele, on iseenesest konkurentsi piiravad, selle asemel, et analüüsida, kas nende allahindluste abil on tõepoolest võimalik konkurenti turult välja tõrjuda. Üldkohus peab selle analüüsi läbi viima ja tegema uue otsuse.

→ 6. septembri 2017. aasta kohtuotsus Intel vs. komisjon, C-413/14 P

Luksustoodete turustamise valdkonnas asus Euroopa Kohus seisukohale, et nende toodete tarnija võib keelata volitatud turustajatel kasutada lepingu esemeks olevate toodete interneti teel müügiks selliseid kolmandate isikute platvorme nagu Amazon. Tarnijal peab olema nende kaupade luksusliku imago säilitamiseks võimalik kindlaks määrata nende internetimüügi tingimused.

→ **6. septembri 2017. aasta kohtuotsus Coty Germany, C-230/16**

Hispaanias soovis teatav usukogukond kasutada tema hallatavas õppehoones tehtud ehitustööde puhul samu **maksuvabastusi, mis selles riigis kehtivad katoliku kiriku suhtes**. Kõnealust hoonet kasutatakse nii kohustusliku, riiklikult reguleeritud ja rahastatud hariduse jagamiseks kui ka tasulise vabahariduse jagamiseks. Euroopa Kohus leidis, et need maksuvabastused võivad endast kujutada keelatud riigiabi ja neid ei tohi seega kohaldada kõnealustes ruumides toimuvale majandustegevusele, sealhulgas tasulistele haridusteenustele.

→ **27. juuni 2017. aasta kohtuotsus Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16**

Üldkohus omakorda kinnitas **Hiina päritolu päikesepaneelide impordi** suhtes kehtestatud dumpingu- ja subsideerimisvastaste meetmete kehtivust. Nõukogu kehtestas need meetmed, sest mainitud päikesepaneelide müüdi Euroopas selgelt alla nende tavalise turuhinna ja neid tooteid Euroopasse eksportivad ettevõtjad saavad Hiina riigilt ebaseaduslikke toetusi, see aga kahjustab liidu päikesepaneelide tootjaid.

→ **28. veebruari 2017. aasta kohtuotsus JingAo Solar jt vs. nõukogu, T-157/14**

Ühes teises kohtuasjas tühistas Üldkohus osaliselt otsuse, millega komisjon määras finantsvahendusteenuste spetsialiseerunud kontsernile Icap ligikaudu 15 miljoni euro suuruse trahvi **Jaapani jeeni intressimäära tuletisinstrumente puudutavates keelatud kokkulepetes** osalemise eest (nendes kokkulepetes osalenud pankadele määratud trahvide kogusumma ulatub ligikaudu 670 miljoni euroni). Üldkohus leidis, et komisjon tegi vigu selle väljaselgitamisel, mil viisil ja kui kaua Icap nendes kokkulepetes osales, ega põhjendanud piisavalt trahvi arvutamise meetodit.

→ **10. novembri 2017. aasta kohtuotsus Icap jt vs. komisjon, T-180/15**

Üldkohus tühistas menetlusnormi rikkumise tõttu ka otsuse, millega komisjon keeldus lubamast Ameerika äriühingu United Parcel Service (UPS) ja Madalmaade äriühingu TNT Express (TNT) koondumist **väikepakside kiirkättetoimetamise** sektoris. Üldkohtu hinnangul rikkus komisjon UPS kaitseõigusi, kui ta tugines ökonomeetrilisele analüüsile, mida ei olnud haldusmenetluses eraldi käsitletud.

→ **7. märtsi 2017. aasta kohtuotsus UPS vs. komisjon, T-194/13**



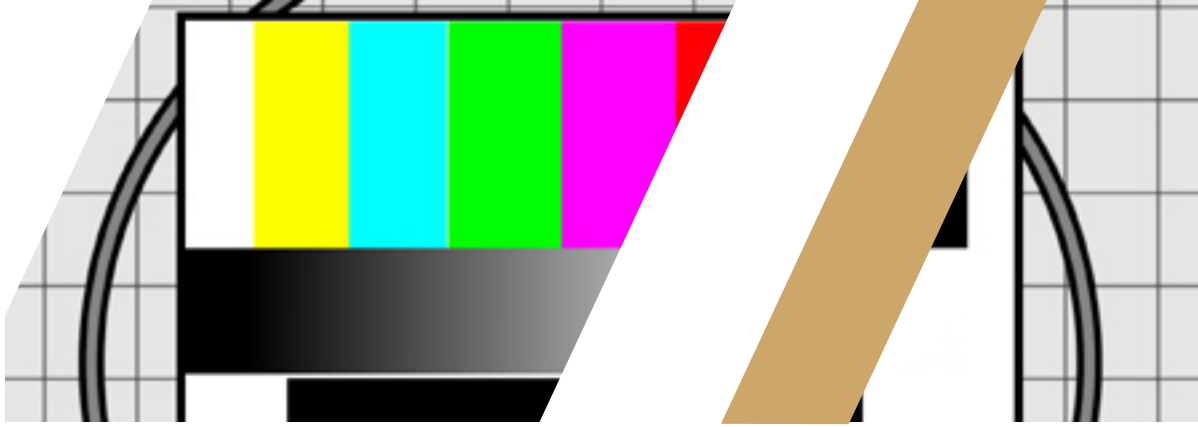
Riigiabi valdkonnas kinnitas Üldkohus Prantsusmaa kohustust nõuda tagasi 220 miljoni euro suurune abi, mis anti ettevõtjale Société Nationale Corse-Méditerranée (SNCM) seoses teatavate **mereveo teenuste** osutamisega Marseille ja Korsika vahel. Üldkohus nõustus seega komisjoni analüüsiga, mille kohaselt on see abi siseturuga kokkusobimatu.

→ 1. märtsi 2017. aasta kohtuotsused Prantsusmaa vs. komisjon ja SNCM vs. komisjon, T-366/13 ja T-454/13

Lõpuks, Üldkohus leidis, et Landeskreditbank Baden-Württemberg, mis on Baden-Württembergi liidumaa (Saksamaa) investeerimis- ja arenduspank, kuulub **Euroopa Keskpanga (EKP)**, mitte Saksamaa ametiasutuste **järelevalve** alla. Kuna selle panga varade väärtus ületab 30 miljardit eurot, siis tuleb ta lugeda „oluliseks üksuseks“, mistõttu ta kuulub EKP järelevalve alla.

→ 16. mai 2017. aasta kohtuotsus Landeskreditbank Baden-Württemberg vs. EKP, T-122/15





Intellektuaalomandi õiguste kaitse

Intellektuaalomand hõlmab kõiki ainuõigusi intellektuaalsele loomingule. Sellel on kaks haru: tööstusomand (patent, kaubamärk, disainilahendus jne) ja autoriõigused, mis kaitsevad kirjandus- ja kunstiteoseid. Liit tagab intellektuaalomandi õiguste kaitse, et soodustada uute teoste loomist ja nendesse investeerimist, seda ka uutes valdkondades (muusika, filmid, telesaated), ning edendada seeläbi konkurentsivõimet, tööhõivet ja innovatsiooni.

Euroopa Kohus luges ebaseaduslikuks niisuguse **meediamängija** müügi, mis võimaldab teleekraanil tasuta ja hõlpsalt vaadata filme, mis on internetis ebaseaduslikult kättesaadavad. Ebaseaduslik on ka kaitstud teose ajutine reprodutseerimine niisugusel meediamängijal voogedastuses ilma autoriõiguse omaja loata.

→ 26. aprilli 2017. aasta kohtuotsus Stichting Brein, C-527/15

Liidu õigusega on vastuolus ka **digitaalne failijagamisplatvorm**, mis võimaldab kasutajatel üksteisega plokkide kaupa („torrentfailid“) jagada nende arvutites olevaid teoseid, juhul kui selle tulemusel tehakse kättesaadavaks kaitstud teosed, mis on avaldatud ilma autoriõiguste omajate loata.

→ 14. juuni 2017. aasta kohtuotsus Stichting Brein, C-610/15

Peale selle peab telesaadete salvestamiseks **video kaugsalvestussüsteemide** abil ja pilves („cloud“) salvestatud saadete koopiade kättesaadavaks tegemiseks olema õiguste omaja luba, kuna tegemist on nende saadete taasülekandmisega.

→ 29. novembri 2017. aasta kohtuotsus VCAST, C-265/16



Lõpuks asus Üldkohus seisukohale, et Coca-Cola vaidlustas õigustatult tema kaubamärgiga sama kirjastiili kasutava tähise „Master“ registreerimisele **jookide ja toidukaupade** turustamiseks. Ehkki praegu kasutatakse tähist „Master“ Coca-Cola kaubamärgiga analoogsel kujul ainult Sүүrias ja Lāhis-Idas, leidis Üldkohus, et Coca-Cola on usutavalt tõendanud majandusliku parasiitluse ohu esinemist, näidates, et on tõenäoline, et tulevikus hakatakse tähist „Master“ samal viisil kasutama Euroopa Liidus.

→ 7. detsembri 2017. aasta kohtuotsus The Coca-Cola Company vs. EUIPO, T-61/16



Põhiõigused ja isikuandmete kaitse

Euroopa Liidu Kohtu otsuste arv põhiõiguste valdkonnas on järjest kasvanud, iseäranis alates Euroopa Liidu põhiõiguste harta siduvaks muutmisest 2009. aastal. Sealhulgas on Euroopa Kohus ja Üldkohus langetanud 2017. aastal olulisi otsuseid seoses õigusega isikuandmete kaitsele ja õigusega kohtumenetlusele mõistliku aja jooksul.

Euroopa Kohus, kellele Euroopa Parlament esitas arvamuse taotluse, asus seisukohale, et lennureisijate **andmete edastamist, töötlemist ja säilitamist käsitlevat lepingut** (PNR leping), mille üle Euroopa Liit ja Kanada läbirääkimisi pidasid, ei või sõlmida, kuna see ei ole kooskõlas **liidus tunnustatud põhiõigustega**, sealhulgas õigusega eraelu puutumatusele ja õigusega isikuandmete kaitsele.

→ **26. juuli 2017. aasta arvamus 1/15, Kanada ja Euroopa Liidu vaheline PNR leping**

Otsustati veel, et telefoniabonendi nõusolek tema isikuandmete avaldamiseks hõlmab ka nende **kasutamist** teises liikmesriigis.

→ **15. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Tele2 [Netherlands] jt, C-536/15**

Lisaks asus Euroopa Kohus seisukohale, et äriregistrisse kantud isikuandmete suhtes ei kehti „**õigus olla unustatud**“. Sellegipoolest võivad liikmesriigid erandjuhtudel ette näha võimaluse piirata nende andmete kättesaadavust kolmandatele isikutele pärast piisavalt pika aja möödumist äriühingu lõpetamisest.

→ **9. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Manni, C-398/15**

Lõpuks, Üldkohus mõistis neljas kohtuasjas Euroopa Liidult mitme äriühingu kasuks välja ligi 1,5 miljoni euro suuruse kahjuhüvitise (millele lisandub tasandus- ja viivitusintress) Üldkohtus toimunud menetluse liiga pika kestuse eest. Üldkohus tunnistas, et asjaomaste menetluste liiga pikk kestus tekitas äriühingutele varalise kahju (pangagarantii kulude kandmine) ja mittevaralise kahju (ebakindel olukord, milles äriühingud olid). Viiendas kohtuasjas keeldus Üldkohus kahjuhüvitist välja mõistmast, leides et menetluse kestus oli objektiivselt põhjendatud.

- 10. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Gascogne Sack Deutschland ja Gascogne vs. Euroopa Liit, T-577/14
- 1. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Aalberts Industries vs. Euroopa Liit, T-725/14
- 1. veebruari 2017. aasta kohtuotsus Kendrion vs. Euroopa Liit, T-479/14
- 17. veebruari 2017. aasta kohtuotsus ASPLA ja Armando Álvarez vs. Euroopa Liit, T-40/15
- 7. juuni 2017. aasta kohtuotsus Guardian Europe vs. Euroopa Liit, T-673/15





Rahvusvahelised lepingud

ELi ja Singapuri vabakaubandusleping on üks esimesi „uue põlvkonna“ kahepoolseid vabakaubanduslepinguid. See kaubandusleping sisaldab lisaks traditsioonilistele sätetele tollimaksu vähendamise ning kauba- ja teenustevahetuse mittetariifsete tõkete kõrvaldamise kohta ka sätteid erinevates kaubandusega seotud valdkondades, nagu näiteks intellektuaalomandi kaitse, investeringute, riigihangete, konkurentsi ja säästva arengu valdkonnas.

Lisaks keeldus komisjon registreerimast kodanikualgatuse ettepanekut, mille eesmärk oli takistada Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse lepingu (TTIP) sõlmimist Ameerika Ühendriikidega ja vabakaubanduslepingu (CETA) sõlmimist Kanadaga, mispeale pöördusid algatuse korraldajad Üldkohtusse, et seda keeldumist vaidlustada. Euroopa kodanikualgatus võimaldab liidu kodanikel teatud tingimustel kutsuda komisjoni üles esitama liidu seadusandjale õigusakti ettepanek.

Euroopa Kohus, kellele komisjon esitas arvamuse taotluse küsimuses, kas liit võib selle lepingu sõlmida iseseisvalt või on selleks vajalik ka liikmesriikide osalemine, otsustas, et uusi Euroopa Liidu ja Singapuri vahel läbi räägitud lepingu mudelil põhinevaid vabakaubanduslepinguid ei saa **sõlmida liit üksi**, kuna selliste lepingute kaks osa (muud välisinvesteeringud peale otseinvesteeringute ning investorite ja riigi vaheliste vaidluste lahendamine) ei kuulu **liidu ainupädevusse**, mistõttu on riikide osalemine vajalik.

→ **16. mai 2017. aasta arvamus 2/15, vabakaubandusleping Singapuriga**

Üldkohus omakorda tühistas komisjoni keeldumise registreerida **Euroopa kodanikualgatuse** ettepanek, mille eesmärk oli takistada TTIP ja CETA sõlmimist. Kohus leidis nimelt, et selle ettepaneku puhul ei ole tegemist kodanike lubamatu sekkumisega poolelioleva seadusandliku menetluse toimumisse, vaid sellega algatati aegsasti demokraatlik arutelu.

→ **10. mai 2017. aasta kohtuotsus Efler jt vs. komisjon, T-754/14**



Välispoliitika ja piiravad meetmed

„Piiravad meetmed“ on välispoliitika vahend, millega liit püüab panna kolmandat riiki oma poliitikat või teguviisi muutma. Piiravad meetmed võivad esineda relvaembargo, varade külmutamise, ELi territooriumile sisenemise ja selle läbimise keelu, impordi- ja ekspordikeelu või muul kujul. Meetmed võivad olla suunatud valitsuste, äriühingute, füüsiliste isikute või ka rühmituste või organisatsioonide vastu (näiteks terroristlikud rühmitused).

Euroopa Kohus ja Üldkohus on juba lahendanud arvukalt kohtuasju, mis käsitlevad piiravaid meetmeid eelkõige seoses Afganistani, Valgevene, Côte d'Ivoire'i, Egiptuse, Iraani, Liibüa, Venemaa, Süüria, Tuneesia, Ukraina ja Zimbabwega.

Ukraina kriisi lahendamise eesmärgil võetud piiravate meetmete raames jätsid Euroopa Kohus ja Üldkohus kehtima mitme füüsilise ja juriidilise isiku varade külmutamise. Täpsemalt jättis Euroopa Kohus kehtima endise presidendi **Viktor Yanukovytychi** ja tema poja Oleksanderi varade külmutamise ajavahemikul 6. märtsist 2015 kuni 6. märtsini 2016.

→ **19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsused Yanukovych vs. nõukogu, C-598/16 P ja C-599/16 P**

Üldkohus aga jättis kehtima Vene äriühingu **Almaz-Antey** varade külmutamise põhjusel, et see äriühing toetab tegevusi, mis kahjustavad Ukraina suveräänsust ja sõltumatust, kuna ta toodab relvi ja sõjavarustust ning tarnib neid Venemaale, kes omakorda tarnib neid separatistidele Ida-Ukrainas.

→ **25. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Almaz-Antey Air and Space Defence vs. nõukogu, T-255/15**

Veel otsustas Euroopa Kohus seoses Ukraina kriisiga, et nõukogu poolt teatavate selliste **Venemaa äriühingute** nagu **Rosneft** suhtes võetud piiravad meetmed on kehtivad, sest nõukogu põhjendas neid piisavalt ning võetud meetmete järkjärgulist karmistumist silmas pidades ei saa asjasse puutuvate äriühingute ettevõtlusvabaduse ja omandiõiguse riivet pidada ebaproportsionaalseks.

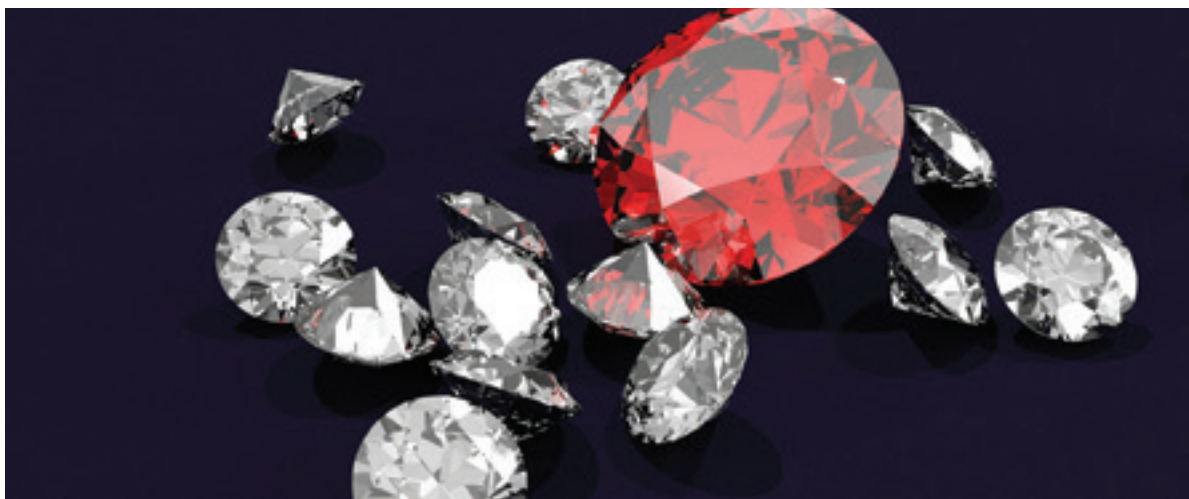
→ 28. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Rosneft, C-72/15

Lisaks otsustas Euroopa Kohus, et Üldkohus ei oleks pidanud tühistama **Hamasi** puudutavat kannet Euroopa **terroristlike organisatsioonide** loetelus. Ta leidis, et nõukogul oli Hamasi olukorra läbivaatamisel õigus tugineda ka muudele allikatele kui riikide pädevate ametiasutuste otsused. Kohtuasi saadeti tagasi Üldkohtusse, kes peab analüüsima fakte ja argumente, mida ta oma 2014. aasta kohtuotsuses ei käsitlenud.

→ 26. juuli 2017. aasta kohtuotsus nõukogu vs. Hamas, C-79/15 P

Lõpuks, Üldkohus jättis kehtima äriühingute **Badica ja Kardiam** suhtes võetud piiravad meetmed Kesk-Aafrika nn „konfliktiteemantide“ kohtuasjas. Nõukogu tuvastas, et kõnealuseid teemante eksporditi ning seega neid kasutati ebaseaduslikult, rikkudes rahvusvahelises õiguses kehtivat ekspordikeeldu. Üldkohus märkis lisaks, et jätkates teemantide ostmist kogujatelt, toetasid Badica ja Kardiam paratamatult Kesk-Aafrika Vabariigi kontrollile allumatuid relvastatud rühmitusi.

→ 20. juuli 2017. aasta kohtuotsus Badica ja Kardiam vs. nõukogu, T-619/15







B KOHTUTEGEVUSE VÕTMENÄITAJAD

EUROOPA KOHUS

Euroopa Kohtule võib peamiselt esitada:

- eelotsusetaotlusi, kui liikmesriigi kohtul on kahtlusi liidu vastu võetud õigusakti tõlgendamise või kehtivuse suhtes. Liikmesriigi kohus peatab selleks oma menetluse ja pöördub Euroopa Kohtu poole, kes teeb otsuse tõlgenduse kohta, mis tuleb kõnealustele sätetele anda, või nende kehtivuse kohta. Olles saanud Euroopa Kohtu otsuse, võib liikmesriigi kohus seejärel tema menetluses oleva vaidluse lahendada. Kohtuasjade jaoks, milles on vastus vaja anda väga lühikese aja jooksul (näiteks varjupaiga, piirikontrolli, lapseröövi vms valdkonnas), on ette nähtud eelotsuse kiirmenetlus;
- apellatsioonkaebusi Üldkohtu lahendite peale, mille Euroopa Kohus võib selle menetluse tulemusel tühistada;
- hagiid, milles palutakse peamiselt:
 - tühistada liidu õigusakt („tühistamishagi“) või
 - tuvastada, et liikmesriik on rikkunud liidu õigust („liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi“). Kui liikmesriik ei täida rikkumise tuvastanud kohtuotsust, võib Euroopa Kohus teise hagi alusel, mida nimetatakse „teistkordseks kohustuste rikkumise“ hagiks, mõista rahalise karistuse;
- arvamuse taotlusi küsimuses, kas leping, mille liit kavatseb kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga sõlmida, on aluslepingutega kooskõlas. Sellise taotluse võib esitada liikmesriik või liidu institutsioon (parlament, nõukogu või komisjon).



739 saabunud kohtuasja

Eelotsusemenetlusi

533 sh



eelotsuse kiirmenetlust

Enim eelotsusetaotlusi esitanud liikmesriigid:

Saksamaa **149** Itaalia **57** Madalmaad **38**
Austria **31** Prantsusmaa **25**

46

hagi

sh



liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi ja



„teistkordset kohustuste rikkumise“ hagi

147

apellatsioonkaebust
Üldkohtu lahendite
peale

1

arvamus

12

tasuta
õigusabi
taotlust



Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukuluid tasuda, võib taotleda tasuta õigusabi.



699 lahendatud kohtuasja

447

eelotsusemenetlust

sh

6

eelotsuse kiirmenetlust

37

hagi

neist

20

juhul tuvastati liikmesriigi kohustuste rikkumine, mille panid toime **11** liikmesriiki

sh

1

„teistkordse kohustuste rikkumise“ kohtuotsus

Apellatsioonkaebused
Üldkohtu lahendite peale

198

neist

34

alusel Üldkohtu lahend tühistati

3

arvamust

Keskmine menetlusaeg



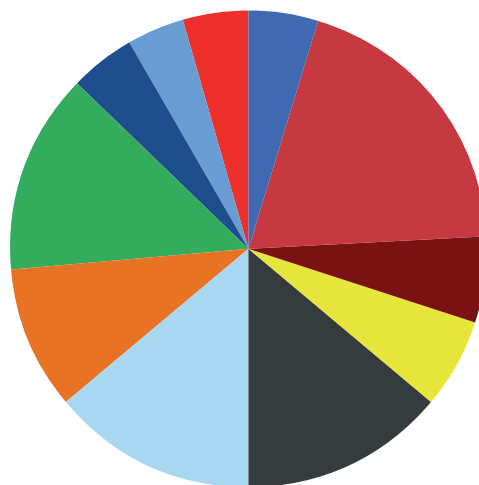
16,4 kuud

Eelotsuse kiirmenetluse keskmine menetlusaeg



2,9 kuud

Peamised käsitletud valdkonnad



60

Intellektuaal- ja tööstusomand

27

Keskkond

86

Konkurents ja riigiabi

43

Liikumis- ja asutamisvabadus ning siseturg

62

Maksustamine

22

Põllumajandus

26

Sotsiaalõigus

20

Tarbijakaitse

19

Tolliliit

17

Transport

61

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala



ÜLDKOHUS

Üldkohus lahendab esimeses kohtuastmes **füüsiliste või juriidiliste isikute (äriühingud, ühendused jne)** ja **liikmesriikide** esitatud hagiid Euroopa Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale ning hagiid, millega nõutakse institutsioonide või nende teenistujate tekitatud kahju hüvitamist. Suur osa Üldkohtu lahendatavatest vaidlustest on majanduslikku laadi: intellektuaalomand (Euroopa Liidu kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), konkurents, riigiabi ning pangandus- ja finantsjärelevalve.

Üldkohus on samuti pädev lahendama avaliku teenistuse valdkonna vaidlusi Euroopa Liidu ja tema teenistujate vahel.

Üldkohtu lahendite peale võib Euroopa Kohtule esitada apellatsioonkaebuse, mis piirdub õigusküsimustega.



917

saabunud
kohtuasja

807 hagi

neist

298

intellektuaalomandi
valdkonnas

86

avaliku teenistuse
valdkonnas

423

muud hagi
(sealhulgas 31 liikmesriikide
esitatud hagi)

Tasuta õigusabi taotlusi

56



Kohtuasja pool, kes ei suuda kohtukulusid
tasuda, võib taotleda tasuta õigusabi.



895 lahendatud
kohtuasja

721

hagi

376

intellektuaal- ja
tööstusomandi
valdkonnas

neist

66

avaliku teenistuse
valdkonnas

279

muud
hagi

40

apellatsioonkaebust Avaliku
Teenistuse Kohtu lahendite peale

neist

11

alusel Avaliku Teenistuse
Kohtu lahend tühistati

Avaliku Teenistuse Kohus, mis loodi 2004. aastal, lõpetas Euroopa Liidu kohtusüsteemi ülesehituse reformi raames oma tegevuse 31. augustil 2016. Sel kuupäeval menetluses olnud kohtuasjad anti üle Üldkohtule, kes on alates 1. septembrist 2016 pädev lahendama avaliku teenistuse hagi.

Keskmine menetlusaeg



16,3 kuud

Üldkohtu lahendid,
mille peale esitati
apellatsioonkaebus
Euroopa Kohtule

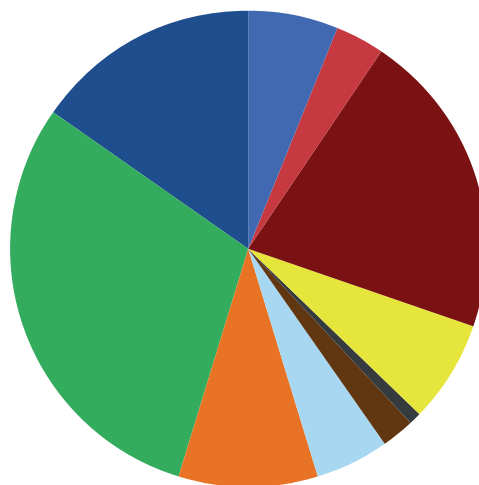
22 %

Pooleliolevad
kohtuasjad:

1508

(seisuga 1. detsember 2017)

Peamised käsitletud valdkonnad



370

Intellektuaalomand

12

Keskkond

84

Konkurents

116

Majandus- ja rahanduspoliitika

187

Personalieeskirjad

62

Piiravad meetmed

43

Põllumajandus

256

Riigiabi

27

Riigihanked

76

Õigus tutvuda dokumentidega

3 Avatuse ja
mõttevahetuste
aasta

A

OLULISED SÜNDMUSED

Euroopa Liidu Kohtu dialoog liikmesriikide kohtute ja liidu kodanikega ei piirdu kohtumenetlustega, vaid igal aastal toimub palju muidki mõttevahetusi.

2017. aastal peeti rohkelt kohtumisi ja arutelusid, mis aitavad kaasa liidu õiguse ja kohtupraktika tutvustamisele ning nendest arusaamisele.

27.
märts

Kohtunike
konverents
ja Rooma
lepingute
60. aasta-
päev



Erinevate liikmesriikide kohtute kohtunikud kogunevad igal aastal Euroopa Kohtu korraldatud konverentsil, et vahetada mõtteid mitmesugustel liidu õiguse teemadel. Nende kohtumiste eesmärk on tugevdada tööalast dialoogi Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel eelkõige seoses eelotsusetaotlustega, aga ka soodustada liidu õiguse tundmist ja ühetaolist kohaldamist, kuna liikmesriikide kohtud on esimesed, kes kohaldavad seda õigust kohtuvaidlustes, mis neil tuleb lahendada.

Sel aastal toimub kohtunike konverents Rooma lepingute allkirjastamise 60. aastapäeva raames.

Euroopa Kohus kutsus seda sündmust tähistama kõik liikmesriikide konstitutsiooni- ja kõrgeimate kohtute (nii tsiviil-, kriminaal-, haldus- kui ka konstitutsioonikohtute) presidendid, kellest saabus 70. Eesmärk on väärtustada kohtute võrgustikku, mis toob kaasa tõelise Euroopa õiguse mõistmise ruumi tekkimise, rõhutades, milline ajalooline tähtsus on Euroopa Kohtu ja liikmesriikide vahelisel koostööl, millesse liikmesriikide kõrgeimad kohtud on andnud olulise panuse.

Konverentsi puhul võttis Euroopa Kohus vastu deklaratsiooni, mille ta avaldas oma veebisaidil ja milles rõhutas pidulikult niisuguse koostöö olulisust.



2017. aasta kohtunike konverentsil osalenud

Euroopa Liidu Kohtu deklaratsioon liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidentidele korraldatud kohtunike konverentsi puhul

Euroopa Liit on õigusel rajanev liit, mida ei ole pärast Rooma lepingute allkirjastamist mitte ainult märkimisväärselt laiendatud, vaid ka oluliselt süvendatud.

Rooma lepingute allkirjastamise 60. aastapäeva puhul avaneb võimalus rõhutada Euroopa Liidu Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahelise pidevalt uueneva dialoogi tähtsust, austades seejuures nende vastavaid õiguskultuure ja -süsteeme ning keeli, milles kohtud end väljendavad.

Seda silmas pidades võrustas Euroopa Liidu Kohus Luxembourgis liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidentide, et süvendada võrgustikus tehtavat kohtute koostööd, mis on tõelise Euroopa õigusruumi tekkimise tagatis.

Euroopa Liidu Kohus rõhutab, et Euroopa Liidu õiguslase koostöö võrgustikul, mille moodustavad liikmesriikide kohtud ja Euroopa Kohus, on oluline roll liidu aluseks olevate põhiõiguste ning demokraatia ja õigusiigi väärtuste arendamisel ja järgimisel.

Euroopa Liidu Kohus jätkab tihedas koostöös liikmesriikide kohtutega talle aluslepingutega pandud ülesande täitmist, tagades õiguse järgimise kõigi poolt ja kõigi hüvanguks ning kindlustades seeläbi liidu kodanike ja liikmesriikide ühiseid väärtusi.

31. märts

„European
Law Moot
Court
Competition'i“
finaal

European Law Moot Court Competition, mida European Law Moot Court Society on korraldanud ligi 30 aastat, on kohtukõnede võistlus, mille eesmärk on edendada liidu õiguse tundmist õigusteaduse üliõpilaste seas. Seda peetakse üheks kõige prestiižsemaks võistluseks maailmas ning selle finaal toimub igal aastal Euroopa Kohtus, kus kõikidest liidu liikmesriikidest, aga ka Ameerika Ühendriikidest pärit üliõpilasvõistkonnad võistlevad

omavahel kohtuistungitel, mis peetakse Euroopa Kohtu ja Üldkohtu liikmetest moodustatud hindamiskomisjoni ees. 2017. aastal võitis võistluse Londoni **City University** võistkond, „parima kohtujuristi“ auhind läks Julie Benedettile **Pariisi kõrgkoolist HEC** (Prantsusmaa) ja „parima komisjoni esindaja“ auhinna sai Mikoláš Ružek **Helsingi ülikoolist** (Soome).



15.

22. aprill

The
Luxembourg
Forum 2017



Euroopa Liidu Kohus ja **Ameerika Ühendriikide ülemkohus** kohtuvad korrapäraselt nii Luksemburgis kui ka Ühendriikides, et jätkata ligi 20 aastat tagasi alustatud dialoogi. Need kohtumised said ametliku vormi 2012. aastal, kui loodi „Luxembourg Forum“. 2017. aastal toimub see foorum Ühendriikides ülemkohtu, University of

Michigani ja American University juhtimisel. Euroopa Kohtu delegatsioon, kuhu kuulusid president ja 11 kohtu liiget, sõitis Ann Arborisse (Michigan) ja seejärel Washington D.C.-sse, et osaleda visiitidel, töösessioonidel ja ümarlaudadel oma Ameerika ametikaaslastega. Järgmine Luxembourg Forum toimub 2020. aastal Luksemburgis.

14.
mai

Institutsiooni
„lahtiste
uste“ päev

//////////

Euroopa päeva puhul, mida tähistatakse 9. mail kõikides liikmesriikides, mälestamaks Prantsuse ministri Robert Schumani 9. mail 1950 peetud kõnet, korraldab Euroopa Liidu Kohus „lahtiste uste“ päeva. Seda üritust aitab aktiivselt korraldada enam kui 150 Euroopa Kohtu ametnikku, kes sõbralikus õhkkonnas võtavad vastu külastajaid, jagavad neile teavet ja korraldavad tutvustavaid ekskursioone. Sellel päeval saavad kodanikud tutvuda institutsiooni, selle ülesannete ja toimimisega, aga ka hoonete arhitektuuri ja kunsteostega, mille liikmesriigid on kohtule laenanud ning mis väljendavad Euroopa kunstilisi ja kultuurilisi traditsioone. Sellel aastal käis Euroopa Kohtus üle **3600 külastaja**.



11.
september

Euroopa
Liidu
kohtute
võrgustiku
esimene
kohtumine

//////////

Kohtunike konverentsi järel tegi Euroopa Kohtu president konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidentidele ettepaneku osaleda „Euroopa Liidu kohtute võrgustiku“ (RJUE) loomises, mille eesmärk on tugevdada kohtute koostööd Euroopa õigusemõistmise kvaliteedi huvides. Kohtute võrgustiku esimene kohtumine toimus Euroopa Kohtus ning sellel osalesid võrgustiku sideisikud 60-st liikmesriikide konstitutsioonikohtust

ja kõrgeimast kohtust. Sellel kohtumisel arutasid osalejad võrgustikus toimuva teabevahetuse üksikasjade üle.

Võrgustik aitab kaasa liikmesriikide õiguste ja õigussüsteemide vastastikusele tundmaõppimisele ning võimaldab ühtlasi tihendada eelotsusealast dialoogi Euroopa Kohtu ja liikmesriikide kohtute vahel.



Ametlikud visiidid Euroopa Liidu Kohtusse

Institutsioonilise suhtlemise raames, mis toimub Euroopa Kohtu, teiste Euroopa institutsioonide, rahvusvaheliste kohtute ning Euroopa Liidu liikmesriikide institutsioonide ja kohtute vahel, võttis Euroopa Kohus 2017. aastal vastu Euroopa Parlamendi õigusasjade komisjoni delegatsiooni, ÜRO inimõiguste ülemvoliniku Zeid Ra'ad Al Hussein, Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide (Island, Norra ja Lichtenstein) kõrgemate kohtute liikmed, Saksamaa Liitvabariigi Bundesverfassungsgerichtsgerichti ja Bundesfinanzhofi delegatsioonid, Rumeenia peaprokuröri koos Rumeenia kõrgema kassatsioonikohtu juures asuva prokuratuuri prokuröride delegatsiooniga ning Luksemburgi Suurhertsogiriigi halduskohtu, Karlsruhe, Liège'i ja Colmari (Kalico) apellatsioonikohtute ning Itaalia Vabariigi kohtunike kõrgema kogu delegatsioonid. Lisaks võeti vastu Saksamaa Bundestagi Unterausschuss Europarecht des Rechtsausschusses'i delegatsioon.

Euroopa Liidu Kohut külastasid ka liikmesriikide erinevad ametiisikud, sealhulgas Kreeka Vabariigi suursaadik Luksemburgi Suurhertsogiriigis Louis-Alkiviadis Abatis, The Rt Hon. The Baroness Anelay of St Johns, Minister of State (Department for Exiting the European Union), Flandria valitsuse peaminister Geert Bourgeois, Soome justiitsminister Antti Häkkinen, Belgia asepeaminister Jan Jambon ning Belgia föderaalvalitsuse riigisekretärid Philippe De Backer, Théo Francken ja Zuhal Demir, ning Land de Hesse föderaal- ja Euroopa asjade minister Lucia Puttrich.



B/VÕTMENÄITAJAD

Pidev dialoog juristidega

- Kohtualase dialoogi pidamine liikmesriikide kohtunikega

Rohkem kui

2300

liikmesriigi kohtunikku
võeti vastu

- liikmesriikide kohtunike vastuvõtmine iga-aastase kohtunike konverentsi või mõne kohtuliikme kabinetis toimuva kuue- või kümnekuulise praktika raames
- Euroopa Kohtus korraldatud seminarid
- Euroopa assotsiatsioonide või kohtute võrgustike raames toimunud sõnavõttud, mis on suunatud liikmesriikide kohtunikele
- liikmesriikide kõrgeimate ja kõrgemate kohtute istungiteperioodi pidulikul avamisel osalemine ning kohtumised Euroopa kõrgeimate kohtute esimeeste või aseesimeestega

- Liidu õiguse kohaldamise ja mõistmise soodustamine juristide seas

673



küllastajate gruppi

kuulasid ettekandeid nende
küllastatud kohtuistungite või kohtute
toimimise kohta

neist

219



juristide gruppi

ehk

3805

inimest

297



jurist-praktikanti,
kes läbivad oma
õppeprogrammi kuuluva
praktika

449



raamatu-
kogu
kasutajat:

üliõpilast, teadlast, professorit, kes on
kasutanud institutsiooni raamatukogu
uurimistöö tegemiseks

Tõhustatud dialoog liidu kodanikega



19 874

külastajat

neist

3627

„lahtiste uste”
päeval



146

pressiteadet

(kokku

1762

keeleversiooni)

Iga pressiteade tõlgitakse mitmesse keelde, et lihtsustada liikmesriikide ajakirjanike tööd. Need pressiteated on kättesaadavad veebisaidil curia.europa.eu.



350

säutsu Euroopa Kohtu
Twitteri kontolt

millel
on

42 000

jälgijat



120

taotlust tutvuda
haldusdokumentidega ja
institutsiooni ajaloolise
arhiiviga

ligikaudu

28 000

teabenõuet aastas



Regulaarne ametlik ja institutsiooniline dialoog



26

ametlikku visiiti



10

liikmesriikide või
rahvusvaheliste
organisatsioonide kõrgete
ametiisikute viisakusvisiiti



5

pidulikke kohtuistungit





Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kohtusekretär

Euroopa Kohtu kohtusekretär, kes on ühtlasi institutsiooni peasekretär, juhib presidendi alluvuses haldusüksusi. Kohtusekretäri sõnul on osakonnad kohtutegevuse toetamisel pühendunult tegutsenud.

TÕHUS, KAASAEGNE JA MITMEKEELNE HALDUS

2017. aastal viisid Euroopa Liidu Kohtu teenistused ellu institutsiooni reformi, mille tulemusel lõpetas tegevuse Avaliku Teenistuse Kohus ning Üldkohtu kohtunike arv suureneb järk-järgult kahe kohtunikuni iga liikmesriigi kohta. Euroopa Kohus ei saanud selleks lisaressursse. Alates 2013. aastast on tema töötajate arv isegi vähenenud ametikohtade tagastamise tõttu, mille eelarvepädev institutsioon ette nägi.

Neid asjaolusid arvestades on Euroopa Kohtu teenistused teinud suuri jõupingutusi, et tulla toime kohtute tegevuse ja produktiivsuse kasvuga seotud proovikividega.

Need jõupingutused olid muu hulgas suunatud niisuguse sünergia, koostöö ja koordineerimise saavutamisele, mis aitaks kaasa ressursside tõhusale kasutamisele; nende ressursside kasutamisest peab institutsioon aru andma kontrolli käigus, mida tema suhtes tehakse (see on oluline eelkõige eelarveläbirääkimistel ja eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses ning avatuse poliitika tõttu).

Üks neist kontrollidest oli Euroopa Kontrollikoja 2017. aastal tehtud kontroll, mille käigus hinnati liidu kohtute tulemuslikkust kohtuasjade menetlemisel. Selle hindamise raames rõhutas kontrollikoda seoses institutsiooni haldustegevusega kohtute tõlketeenistuse head tööd (tähtaegadest kinnipidamine) ning julgustas IT-rakendusi integreerima ja IT-süsteeme uuendama.

Soovitatud kohandused lähevad kokku tõhususe ja kvaliteedi eesmärkidega, millest Euroopa Kohus oma tegevuses lähtub, järgides samas mitmekeelsust, mille säilitamine on Euroopa Kohtu jaoks ülimalt tähtis.

Neist eesmärkidest lähtudes ja nende saavutamiseks nähti 2017. aasta septembris ette uus haldustegevuse korraldus ning jagati teenistused ümber kolme rühma, et teenuste kvaliteeti konsolideerida ja edendada. Nii kuuluvad halduse peadirektoraati üksused, mille ülesanne on pakkuda tuge personali, finantsressursside, hoonete ja seadmete haldamise valdkonnas. Keeleteenistuste tähtsust ja ainulaadsust arvestades loodi mitmekeelsuse peadirektoraat, kuhu kuuluvad suulise tõlke ja õigustõlke teenistused. Teabe peadirektoraati kuuluvad nüüdsest infotehnoloogia teenistus, kommunikatsiooni teenistus ning dokumentide ja raamatukogu fondide



haldamise eest vastutav teenistus, nii et see direktoraat koondab erinevaid aspekte, mida teabe mõiste Euroopa kohtuinstitsiooni puhul tähendab.

Sellises ratsionaliseerimise kontekstis on eriti suur tähtsus personalihaldusel. Selles valdkonnas pöörati erilist tähelepanu naiste võimalustele pääseda vastutavatele ametikohtadele, et oleks tagatud naiste esindatus juhtivtöötajate hulgas.

Euroopa Kohtu teenistustel on muu hulgas kavas osaleda niisuguste võrgustike loomises, mille eesmärk on saada maksimaalset kasu liikmesriikides ja institutsioonis pakutavate teenuste ning olemasoleva oskusteabe ja pädevuse jagamisest. Nii arendasid nad pärast Rooma lepingute 60. aastapäeva tähistamiseks 2017. aasta märtsis kogunenud liikmesriikide konstitutsioonikohtute ja kõrgeimate kohtute presidentide kohtumist välja suhtlusplatvormi, mille eesmärk on soodustada Euroopa kohtute koostöö väljaarendamist. Euroopa Kohus kavatses ka kasutada õigusele spetsialiseerunud raamatukogude kogemust, et hinnata enda raamatukogu sise- ja välisteenuseid. Lõpuks, pressi- ja teabeteenistus otsustas osaleda kohtuteabe valdkonnale spetsialiseerunud sideisikute võrgustikus.

Järgides seda kvaliteedi saavutamisele suunatud mõtteviisi, mis muu hulgas põhineb liikmesriikide pädevate asutuste ja ekspertide osalemisel, kavatses Euroopa Kohus jätkata panustamist Euroopa lõimimisprotsessi, milles ta on kahtlemata üks kesksetest osalejatest.

Alfredo
CALOT ESCOBAR
Kohtusekretär

B

ARVUD JA PROJEKTID



Institutsioon, kes teeb pingutusi meeste ja naiste võrdsuse saavutamiseks

Naiste esindatus asutuse vastutusrikkamatel ametikohtadel on Euroopa Liidu Kohtus võrreldes teiste liidu institutsioonidega keskmisest veidi kõrgem. 2017. aastal jätkas Euroopa Kohus 2015. aastal koos kõikide juhtivatel ametikohtadel töötavate naistega alustatud arutelu selle üle, millised meetmed võiksid naisi julgustada kandideerima juhtivatele ametikohtadele ja kestvalt suurendada nende esindatust hierarhia kõikidel tasemetel.

Naiste esindatus

649

haldusametikohtal

53 %

27

juhtival
ametikohtal

36 %

20 keskastme

juhtival
ametikohtal

36 %

7 kõrgema

astme juhtival
ametikohtal

37 %

2174

ametnikku ja teenistujat
31. detsembri 2017. aasta
seisuga



850
meest

40 %



1324
naist

60 %



„Kodanikele selgituste
andmine selle kohta,
millist mõju avaldab
Euroopa Kohus nende
elu kujundamisele.“





Euroopa Kohus

YouTube'is

Kaasaegne kohus peab suutma oma tegevust õigussubjektidele mõjusalt tutvustada. Euroopa Liidu Kohus teeb seda erinevate vahendite kaudu, mille hulka kuuluvad ka suhtlusvõrgustikud, näiteks YouTube, mida kodanikud üha enam kasutavad.

Õigusvaldkonda üldjuhul vähe tundva laiema üldsuse kõnetamiseks on Euroopa Kohtul valminud mitu 2–3 minuti pikkust lühifilmi. Diagramme sisaldavate ja pealeloetud selgitustega „animatsioonide“ sisu on esitatud lühidalt ja kergesti haaratavalt. Eesmärk on selgitada kodanikele, kuidas Euroopa Liidu kohtupraktika aitab muuta nende igapäevaelu.

Esimesed animatsioonid, mis avaldati YouTube'is 2017. aastal, puudutavad järgmisi teemasid.

- *Miks on Euroopa Liidu Kohus olemas?*
- *Kuidas Euroopa Liidu Kohus töötab?*
- *Mida Euroopa Liidu Kohus on teinud minu heaks?*
- *Kuidas kaitsevad Euroopa Kohus ja Üldkohus minu õigusi?*

Need animatsioonid on mõeldud ja kohandatud nii nutitelefoni kui ka suuremõõtmeliste ekraanide jaoks. Need on seega väga sobilikud abimaterjalid ettekannetel või kursustel kasutamiseks.

See projekt, mis algatati 2016. aastal ja viidi ellu 2017. aastal, jätkub ka 2018. aastal uute videotega, mis alati keskenduvad kodanike huvidele.

Keskkonda väärtustav institutsioon

Euroopa Liidu Kohus järgib juba mitu aastat laiaulatuslikku keskkonnapoliitikat, mille eesmärk on olla vastavuses väga rangete säästva arengu ja keskkonnakaitse normidega.

Institutsiooni kinnisvaraprojektide elluviimine ning tema kasutusse antud võimaluste ja vahendite igapäevane haldamine arvestab samuti vankumatu sooviga kaitsta keskkonda, millest annab tunnistust registreeringu saamine keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemis (EMAS; Eco-Management and Audit Scheme) 15. detsembril 2016.

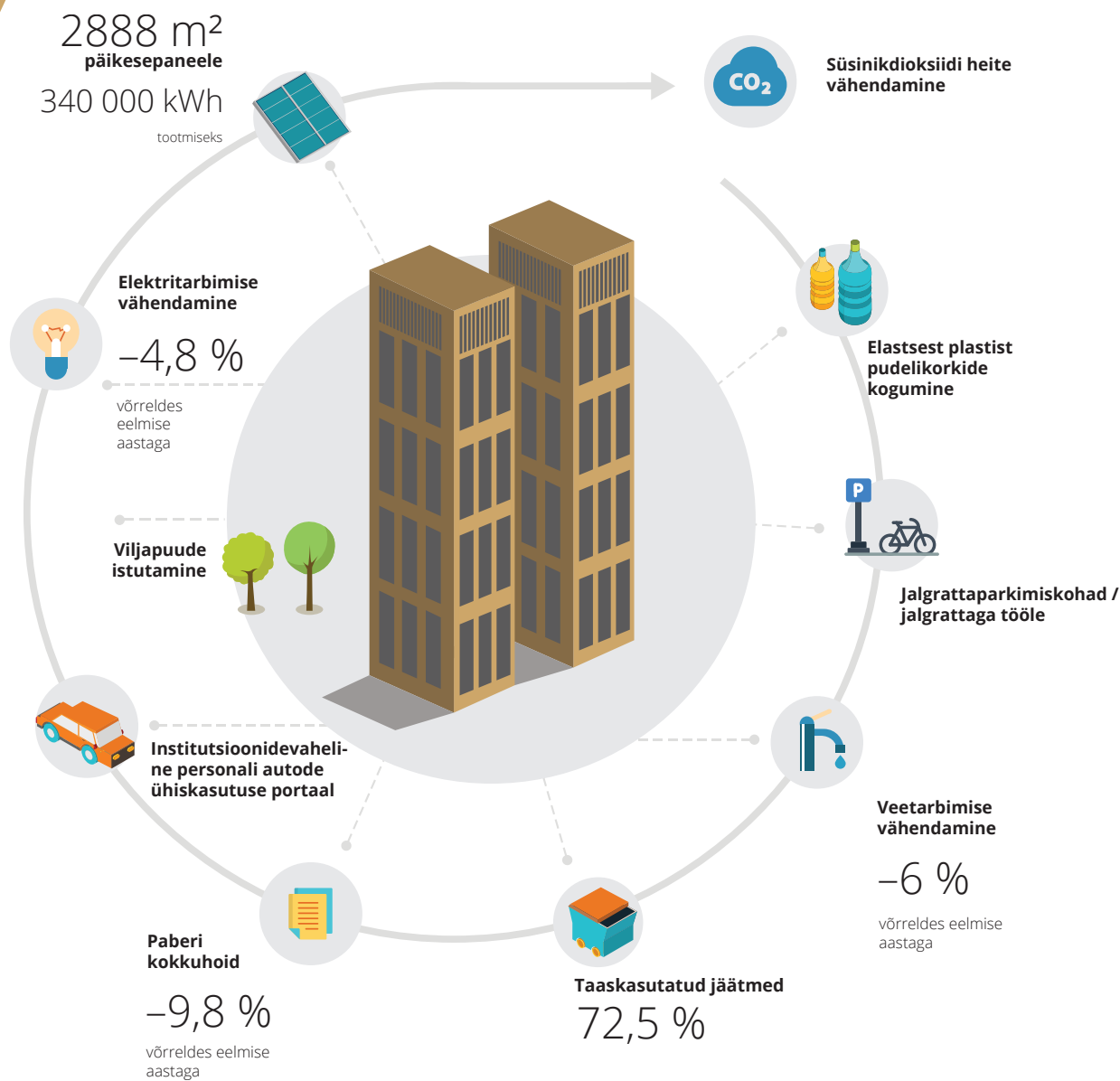
EMASi sertifitseerimine, mis on loodud Euroopa määrusega ning mis toimub organisatsioonide puhul, kes täidavad rangeid tingimusi, mis on seotud nende keskkonnapoliitika ja pingutustega keskkonnakaitse ja säästva arengu nimel, kujutab endast seega kõrget tunnustust Euroopa Kohtu keskkonnavalitsusele saavutustele ning tema keskkonnavalitsusele pühendumusele.

Sertifitseerimisel on konkreetsed tulemused keskkonnaprojektide näol, mille mõju ei piirdu ainult meie institutsiooniga, sealhulgas liikuvuse valdkonnas.

Näiteks osales Euroopa Kohtu personal mais ja juulis Luksemburgi riigi algatuses „**Mam vélo op d'Schaff**“ (eesti keeles „rattaga tööle“), mis on Luksemburgi transpordiühingu (Verkéiersverbond) kampaania, mille eesmärk on parandada kodanike teadlikkust vähe saastavatest transpordiliikidest ja eelkõige jalgratta kasutamisest. Tänu personali suurele osavõtule läbiti rohkem kui 33 000 km, mis tähendab, et õhku jäi paiskamata ligi 6 tonni CO₂. Luksemburgi valitsuse säästva arengu ja infrastruktuuride riigisekretär andis Euroopa Kohtule selle eest 2. auhinna ettevõtjate võistluskategoorias.

Peale selle on Euroopa Kohus otsustanud luua kolmanda torni ehitamise käigus 51 uut jalgrattaparkimiskohta.

Ka osaleb Euroopa Kohus juba mitu aastat **Euroopa liikuvusnädalal**, et parandada oma töötajate teadlikkust iga päev läbitud teekonna keskkonnamõjust.







MITMEKEELSUS, EUROOPA LIIDU PÕHIVÄÄRTUS

Euroopa Kohtu peamine eesmärk on pakkuda kvaliteetset õigusemõistmist, kuid samal ajal peab ta väga oluliseks mitmekeelsust, mis on üks Euroopa Liidu põhiväärtustest.

Täieliku mitmekeelsuse järgimine on üks ülesannetest, millega institutsioon peab iga päev toime tulema. Sellist keeltekasutuse korda, nagu on Euroopa Kohtus, ei leidu üheski teises kohtus maailmas, sest iga Euroopa Liidu ametlik keel võib olla menetluskeel. Euroopa Kohus peab seega pooltega suhtlema menetluskeeles ja tagama oma kohtupraktika levitamise Euroopa Liidu 24 ametlikus keeles. Ta peab haldama 552 keelekombinatsiooni, rohkem kui miljoni lehekülje tõlkimist aastas ning 700 kohtuistungit ja nõupidamist, millele tagatakse igal aastal sünkroontõlge.

Mitmekeelsuse kui põhiväärtuse ja Euroopa olulise koostisosa säilitamiseks otsustas Euroopa Kohus alates 1. jaanuarist 2018 oma keeleteenistused ümber grupeerida. Nii loodi mitmekeelsuse peadirektoraat, kuhu kuuluvad suulise tõlke ja kirjaliku õigustõlke teenistused. Euroopa Kohus on esimene Euroopa Liidu institutsioon, kellel on peadirektoraat, mille eesmärk on veelgi tõhusamalt toime tulla mitmekeelsusega seotud ülesannete ja raskustega. Euroopa Kohus soovib seeläbi rõhutada asjaolu, et mitmekeelsus rikastab, nagu rõhutab ka Euroopa Liidu juhtlause: olla „ühinenud mitmekesisuses“, sealhulgas keelelises mitmekesisuses. Mitmekeelsuse edendajana tähistab Euroopa Kohus 2018. aastal suulise tõlke teenistuse olemasolu 40. aastapäeva ja määruse nr 1 (millega määratakse kindlaks Euroopa Liidus kasutatavad keeled) 60. aastapäeva.



6 / **Hoiame**
ühendust!

Külastage Euroopa Kohtu ja Üldkohtu kohtupraktika otsinguportaali Curia veebisaidil:



curia.europa.eu

Jälgige kohtupraktikat ja institutsiooni puudutavaid uudiseid:



- tutvudes **pressiteadetega** aadressil curia.europa.eu/jcms/PressRelease
- tellides Euroopa Kohtu **flux RSSi** aadressil curia.europa.eu/jcms/RSS
- jälgides institutsiooni **Twitteri kontot**: @CourUEpresse või @EUCourtPress
- laadides alla nutitelefonide ja tahvelarvutite jaoks mõeldud **App CVRIA** rakenduse

Lisateave institutsiooni tegevuse kohta:



- tutvuge **2017. aasta aastaaruannet** käsitleva veebilehega curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - Aastaülevaade
 - Kohtutegevuse aastaaruanne
 - Haldusaruanne
- vaadake **animatsioone** YouTube'is

Tutvuge institutsiooni dokumentidega:



- ajalooline arhiiv: curia.europa.eu/jcms/archive
- haldusdokumendid: curia.europa.eu/jcms/documents

Külastage Euroopa Liidu Kohut



Institutsioon pakub asjast huvitatutele külastusprogramme, mis on välja töötatud konkreetselt iga grupi huve arvestades (kohtuistungil osalemine, hoonete või kunstiteostega tutvumine giidi saatel, õppekülastus):

curia.europa.eu/jcms/visits

Mis tahes teabe saamiseks institutsiooni kohta:



- kirjutage meile **kontaktivormi** kaudu: curia.europa.eu/jcms/contact



EUROOPA LIIDU KOHUS

EUROOPA KOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL +352 4303-1

ÜLDKOHUS
L-2925 LUXEMBOURG
LUKSEMBURG
TEL +352 4303-1

Euroopa Kohus internetis: curia.europa.eu

Printed by Imprimerie Centrale in Luxembourg.

Käsikiri valminud veebruaris 2018

Institutsioon ja tema nimel tegutsevad isikud ei võta endale vastutust ülal esitatud teabe kasutamise tagajärgede eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Kohus / teabe peadirektoraat /
kommunikatsiooni direktoraat – väljaannete ja elektroonilise meedia osakond /
Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

© Euroopa Liit, 2018

Fotod © Georges Fessy

Fotod © Gediminas Karbauskis

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Selliste fotode või dokumentide kasutamine või reprodutseerimine, mille autoriõigused ei kuulu Euroopa Liidule, on ilma autoriõiguste omaja loata keelatud.

Print	ISBN 978-92-829-2703-8	ISSN 2467-1304	doi:10.2862/603286	QD-AQ-18-001-ET-C
PDF	ISBN 978-92-829-2762-5	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/73226	QD-AQ-18-001-ET-N
EPUB	ISBN 978-92-829-2704-5	ISSN 2467-1533	doi:10.2862/19832	QD-AQ-18-001-ET-E



EUROOPA LIIDU
KOHUS

KOMMUNIKATSIOONI DIREKTORAAT
VÄLJAANNETE JA ELEKTROONILISE MEEDIA OSAKOND



Väljaannete talitus

ISBN 978-92-829-2762-5